

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poštno ček. račun: šte. 9-12410

Cena: Posamezna šte. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 44

Gorica - 1. novembra 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

SPOMIN MRTVIH Zasedanje OZN v Evropi

Danes so prenovljena in okrašena z milijoni krizantem pokopališča širom cele naše slovenske domovine, ker je pač spominski dan na naše rajnike. Na tisoče in tisoče naših ljudi, nas vseh, stoji danes ob grobu svojih dragih in se spominja na srečna leta preživeta v njihovem krogu. Na milijone prošnje hiti danes k Bogu, na milijone klicev: usmili se njihovih duš, o Gospod!

Kdo izmed nas ne obišče na ta dan domačega pokopališča in ne postoji ob nemem grobu svojih dragih, da pomoli za pokoj njihovih duš? Že prejšnje dneve se opaža na pokopališčih veliko vrvenje zaradi čiščenja grobov, a občutki prihajajo na dan šele danes!

V duhu sem pri procesiji tudi jaz kot nekoč otrok in gledam g. župnika, ki nam po končani procesiji govori žalostno in pretresujoče o naših dragih pod velikim spomenikom v središču pokopališča. Ob spominu na župnikove globoke besede še opažam solze prisotnih, ki se pa spreminjajo v tiho ihtenje, ko zapoje cerkveni pevski zbor žalostinke! Še sem pri vas tudi danes moji dragi, tudi danes v duhu klečim zbran v tih molitvi ob vašem grobu! Tudi danes čujem župnikov govor in pa petje pevcev! Saj to je naša mila domovina, ki nam govori v srcu in ki nas poziva iz grobov naših umrlih, da ji moramo ostati zvesti tudi v težkočah.

V tem trenutku ne gre moj spomin samo k umrlim svojim, temveč tudi k vsem onim bratom, ki so častno umrli in tako izpolnili v težkem trenutku svojo dolžnost do domovine. Oh koliko grobov leži raztrešenih širom Slovenije in za katere nihče ne ve! Koliko naših fantov je v njih, ki so padli za pravico, ali pa so padli v prepričanju, da se borijo za pravično stvar!

Tudi pri vas sem v duhu v Kočevskih gozdovih, dragi naši fantje. Saj nihče ne sme do vas, ker pri nas je še vedno tema. Na vas mislim in za vas molim še najbolj, ker ste padli izdani, nikdar premagani! Morda se bo dobila še kakšna zapoznela gozdna cvetlica, ki bo na današnji dan krasila vaš skupni grob, ko nihče ne more do vas? Pa tudi če ne, dovolj so vam solze celotnega slovenskega naroda, ki v okovih moli za vas, in za rešitev naše domovine!

Moj spomin gre tudi k bratom v tujini. Ta dan jim je še najbolj žalosten, ker se spominjo na svoje drage rajnike, ki jih ne morejo obiskati in počastiti na domačem pokopališču. Njihove molitve in vzkliče čuje samo nebeški Oče in jih prav gotovo sprejme z velikim zadovoljenjem, ker ve, da prihajajo od pripadnikov naroda, ki je veliko poizkusil.

Koliko naših ljudi v tujini misli na ta dan s strahom v srcu na možnost, da bi njihovi pozemeljski ostanki počivali kdaj v krajih, kjer se sedaj nahajajo! Mislim, da je na ta dan njihova najbolj goreča želja, da bi se to nikdar ne zgodilo. Tudi če bodo umrli v tujini, njihovi zemeljski ostanki bodo vendarle počivali v domovini, v senci cipres domačega pokopališča! Ko pri nas ne bo več rdeče tiranije, bomo poiskali vse kosti naših in jih popeljali v našo svobodno domovino, da bodo počakali vstajanja dan skupno z vsemi svojimi dragimi od katerih so bili v življenju nasilno odtrgani.

»Ko bo vstala iz viharja, bratje dragi, zlata zarja, o tedaj mi - žalni svatje, - bratje dragi, tih bratje - pridemo vas počastiti.«

-o -ja

V kratkem se bo začelo letošnje zasedanje Združenih narodov v Parizu. Nekateri ministri so že na poti v francosko prestolnico, drugi pa bodo kmalu prišli. Letos bodo Združeni narodi zasedali v Evropi, da tako pokažejo tudi na zunaj svojo neodvisnost, ker bi se sicer zdelo, če bi vedno zasedali v Ameriki, da so ameriška ustanova. Delo, katero čaka delegate v Parizu, je dolgo in mučno. Računajo, da bodo srečni, če ga opravijo do januarja prihodnjega leta. Posebno važna, a obenem zamotana zadeva bo ureditev korejskega spora, kontrole nad a-

tomske energije in pa sprejem novih članic med Združene narode.

Človeštvo stavi velike upe v to novo mednarodno organizacijo. To se je posebno pokazalo pretekli teden, ko so praznovali šesto obletnico ustanovitve OZN v San Franciscu. Tega dogodka so se spomnili bolj ali manj vsi odgovorni državniki in vsi vodilni časopisi v svetu. Nekateri so delali statistiko o uspehih Združenih narodov; drugi so razglabljali o tem, kaj bi morali še storiti, da bi postali bolj učinkoviti; tretji so se udajali lepim sanjam, kako bo prijetno na svetu,

Atomski poizkus v Nevadi

Ameriška komisija za atomsko energijo je 28. oktobra poizkusila v kraju Las Vegas v Zvezni državi Nevada novo atomsko orožje. Eksplozija je bila silovita. Na daljavo 150 km., se je videlo v trenutku eksplozije dvigati proti nebu kratek blisk in potem gost atomski oblak, ki se je bliskovito dvignil v ogromne višave ter se kmalu razpršil. Nastala atomska megla je imela kot običajno obliko gobe. Ne ve se še kakšno naj bi bilo to na nove poizkušene atomsko orožje. To je drugi poizkus atomske eksplozije na istem mestu. Zdi se, da niso pri teh poizkusih uporabili ne zemeljskih čet ne živali sploh.

Po angleških volitvah

Dne 25. oktobra so bile volitve v parlament na Angleškem. Vršile so se predčasno, ker prejšnja laburistična vlada ni imela več potrebne večine v poslanski zbornici. Ko je Attlee razpisal nove volitve, je upal, da bodo ali laburisti ali konservativci dosegli pri novih volitvah razmeroma veliko večino, tako da bi sestava nove vlade in vsled tega tudi vodstvo države ne bila pretežka zadeva. Toda izidi volitev so dali sicer več poslancev konservativcem, ali njihova večina je tako pičila, da bodo čez nekaj časa v istih težavah kot so bili prej laburisti. Imajo namreč le 19 poslancev večine. Kljub temu so dobili kot najmočnejša stranka mandat za sestavo nove vlade. Stari 77 letni Churchill je tako postal zopet ministrski predsednik. Poleg tega si je pridržal tudi obrambno ministrstvo, katero je vodil že med drugo svetovno vojno in pripeljal srečno do zmage. Ko je Churchill zvedel za zmago svoje stranke, pravijo, da je bil zelo nasmejan ter da je dejal: »Težave sedanega trenutka so velike, ali prebrodili smo jih že tudi večje.« Na svoje mesto je torej minister Churchill stopil z optimizmom in s cigaro v ustih. Upajmo, da ga ne ta ne oni ne bosta pustila na cedilu.

Svoje sodelavce si je izbral iz vrst onih mož, ki so mu pomagali že med vojno. Zunanji minister je postal Eden, ki je imel to službo tudi prej od leta 1940 do 1945.

Zmaga konservativcev v Angliji je nekatere zmedla, posebno pristaše socializma, ki so menili, da bo po šestih letih socializma v Angliji velika večina Angležev volila socialiste. Izidi volitev so pa prav tako neljubi nasprotnikom socializma, ker bi bili rajši videli odločnejšo zmago konservativcev. Nekaj so pa angleške volitve pokazale, to nam-

reč da Angleži kompaktno odlanjajo komunizem. Ti slednji, ki so imeli že svoje poslance v parlamentu, so pri zadnjih volitvah leta 1950 dobili še sto tisoč glasov, letos pa so nabrali komaj kakih 20 tisoč. V tem oziru so Angleži res lahko v zgled vsem ostalim evropskim narodom, ki v svoji nespameti še vedno malikujejo pred komunističnimi sistemi.

Da bi povečal svojo šibko večino, je Churchill hotel poklicati v vlado tudi zastopnika liberalcev, čeprav so dobili ti slednji le šest poslancev. Vendar bi se z večino 24 poslancev lažje vladalo nego z devetnajstimi. Toda liberalci so sodelovanje odklonili, čeprav so obljubili, da bodo v parlamentu podpirali vlado.

Glede bodoče Churchillove politike, si težko kdo upa kaj prerokovati. Zato bomo tudi mi rajši počakali, kaj bo začel, da ga bomo sodili.

Ameriški kongres pozna Jugoslavijo

Charles J. Kersten, zvezni kongresnik iz države Wisconsin, je imel pred odborom za zunanjepolitične zadeve dolg pobjasnjevalen govor, iz katerega je razvidno, da je ameriški kongres dobro in pravilno poučen o dejanskem stanju v Jugoslaviji. — Na tem mestu bomo navedli samo najvažnejše ugotovitve njegovih izjavanj, ki jih je prevzel iz kongresnega zapisknika Odbor za svobodno Evropo v New Yorku. — Med drugim je kongresnik Kersten dejal:

»Predlog, da pomagamo Jugoslaviji, zahteva dolg in resen študij zaradi dejstva, da vlada Tito v Jugoslaviji s pomočjo policije in oslanja svojo oblast na nasilje in terorizem. Postavlja se sledeče vprašanje:

Ali smo v svojem stremljenju, da zavrnemo svoje ameriško ljudstvo, moralno upravičeni, da pomagamo temu tiranskemu režimu. Ne smemo pozabiti, da v svoji dolgi zgodovini jugoslovansko ljudstvo še nikoli ni bilo pod hujšim terorjem, kot vlada sedaj v Jugoslaviji. Režim, ki je ta teror vpeljal, je nastal in se razvil tudi s pomočjo Združenih držav.

Amerikanci bomo nekoč dajali Bogu Stvarniku odgovor za vlogo, ki smo jo igrali, ko smo pomagali ustoličiti to strahovladno nad jugoslovanskim ljudstvom. — Nobenega moralnega opravičila nimamo, da pomagamo Titu v okviru predložene zakonskega načrta, ako mu s pomočjo, ki jo dajemo njegovemu režimu, pomagamo, da se drži na oblasti in zmanjšujemo možnost, da bi se kdaj vrnilo jugosl. ljudstvu njegove naravne pravice in svobode. To je čista resnica, ki se ne ozira na to, koliko bi mogla ta pomoč koristiti Ameriki. Mi ne smemo plačevati svoje varnosti s pravicami in svobodinami jugoslovanskih ljudstev. Tudi najlepši nameni ne opravičujejo uporabe nemoralnih sredstev.

ko bodo vsi narodi nele sprejeli in podpisali listino Združenih narodov, temveč se je bodo tudi resnično držali.

Vse to se lepo sliši in bere. Toda sv. oče je že v svoji prvi encikliki leta 1939 opozoril svet, da bo prišla prenovitev sveta iz prenovitve človeških nravi. Ljudje naj se moralno poboljšajo, potem bodo tudi Združeni narodi mogli vršiti svoje visoko poslanstvo, ki so si ga zastavili.

Nova mirovna sleparija

V Zagrebu se je v preteklem tednu zbralo okrog 150 delegatov iz 23 držav na zborovanju za mir. Zborovanje je sklicala in pripravila jugoslovanska KP, ki je nanje poslala tudi najštevilnejšo delegacijo z Mošo Pijadom, Josipom Vidmarjem in Andrijo Štamparjem na čelu. Udeleženci so bili razni predstavniki levičarskih skupin, predvsem iz Amerike, Francije, Anglije, Italije in Zahodne Nemčije. Bila je to precej pisana družba, ki jih je družilo predvsem eno, vera v zmago materializma in socializma, kakor ga je oznanjal Marks. Prišli pa so zato, da zborujejo za mir, kot so sami rekli, nam pa se zdi, da so prišli zato, ker jih je Tito povabil, da izrazijo simpatije do »titoizma«. Tako vsaj so izvenle končne resolucije, ki so bile zasnovane tako, kakor se glasi trenutna titovska zunanja in notranja politika. Izmed Italijanov je nastopal na kongresu tudi Ferruccio Parri, bivši ministrski predsednik in voditelj akcijske stranke, ki ni pozabil pohvaliti titovski socialistični sistem. S tem se je Parri silno zameril italijanskim nacionalistom.

srčnim nasiljem in se ne ozira na odpor jugoslovanskega ljudstva.

»Dokler ima Tito za seboj Ameriko, ki ga financira, mu ni treba biti mar posledic svojih komunističnih fantazij in posledic svojega terorističnega vladanja. V tem oziru je silno zanimivo to, kar piše »Basler Nachrichten« dne 2. novembra 1950:

»Ni res, če kdo trdi, da more Jugoslavija izbirati samo med Titom in Moskvo. Izbera je samo ena in ta se imenuje: svoboda zaslužnjem narodom!«

Mislim, da nihče ne ve, kakšne so alternative v Jugoslaviji. Težko je reči, kaj bi moglo priti po zlomu Titovega terjaja. Morda Stalin... morda svoboda za ljudstvo s Titom ali brez njega. Vprav zato, ker ne vidimo jasno, moramo biti skrajno previdni, da ne podaljšujemo suženjstva jugoslovanskega ljudstva, ko Titu pomagamo. Mislim, da bi morala naša vlada vezati pomoč, ki jo daje Titu, na nekatere pogoje, ki bi jugoslovanskemu ljudstvu garantirali več svobode v izvajanju svojih osnovnih pravic. Šele takrat bi dobil zagotovilo, da je naš postopek moralno opravičljiv.

Danes se vsi dobro zavedamo, da smo dajali med vojno Stalinu vse, kar je od nas zahteval, ne da bi mi postavljali kakšna vprašanja ali zahtevali izpolnitve kakih pogojev. Vdajali smo se brezizglednim upom, da bo znal morda sam od sebe ceniti našo podporo, ki smo jo dali v duhu prijateljstva, in da bo pripravljen z nami sodelovati. No, med tem smo odkrili, kako bedasto je bilo naše ravnanje s komunističnimi diktatorji. Zato: ne ponavljajmo istih napak!

Italijanski proračun odobren

V senatu in parlamentu dokončujo te dni debato o državnem proračunu za tekoče finančno leto 1950-1952. Pri tem je prišlo do ostrih kritik, posebno ko je govoril minister Scelba. Ministru očitajo predvsem, da so razni policijski inspektorji imeli tajne zveze s sicilijanskimi roparji, posebno z znamenitim Giulianom. Kljub temu so tako v senatu kakor v parlamentu odobrili proračune vseh ministrstev.

Poleg procesa zoper sicilijanske roparje v Viterbu se trenutno vrši drug velik proces v Lucci zoper skupino partizanov, ki so obtoženi, da so umorili in mučili februarja 1945 skupino italijanskih prostovoljcev v planini Porcinj v Beniciji. Partizani so bili v službi IX. Korpusa in so kot taki tudi izvršili omenjeni zločin. Sami se zagovarjajo, da je bilo to vojno dejanje ter da so nastopili zoper ozopovce, ker so ti imeli zveze z okupatorjem. Vsekakor je to težko dokazati, dočim je izpričano, da so garibaldinci svoje žrtve mučili. Okrog tega procesa pa so navezali še vrsto drugih obtožb, zlasti da so obtoženi garibaldinci bili v službi tuje veselice (Jugoslavije) in da so delali za odcepitev obmejnih pokrajin od Italije. Zato je ves proces zavzel povsem politično lice ter sodijo na njem bolj kot obtožene garibaldince titovske partizane. Jugoslavija je zaradi tega procesa že vložila pritožbo v Rim, ali do sedaj brez uspeha. Med raznimi pričami za ta proces so zaslišali tudi vidnega nadškofa msgr. Nogaro.

Mednarodna zaščita živali

Za to vprašanje se je začela zanimati tudi Zveza narodov, ki je priključila k svojim organizacijam tudi mednarodno zvezo za zaščito živali, ki ima danes svoj sedež na Holandskem.

Sedaj je upanje, da bo v doglednem času tudi v Italiji prenehalo nesmiselno trebljenje ptic.

Petindvajseta nedelja po binkošnih

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 8, 23 - 27)

Tisti čas je stopil Jezus v čoln in z njim so šli njegovi učenci. In glej, nastal je na morju velik vihar, tako da so čoln zagrinjali valovi — on je pa spal. In pristopili so učenci, ga zbudili in rekli: Gospod, reši nas, utapljam se. — In Jezus jim reče: Kaj ste boječji, maloverni? — Tedaj ustane in zapove vetrovom in morju — in nastala je velika tišina. Ljudje se so pa začudili in so govorili: Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?

Naše življenje se prav lahko primerja vožnji po morju. Včasih je vožnja mirna, še večkrat pa je razburkana. Izpostavljeni smo mnogim viharjem.

V ladji zbrani apostoli so bili iz različnih družin. Vse je pretresal velik vihar. Niso ga sami zakrivali. Med našimi družinami pa nastane večkrat vihar zavisti, jeze, obrekovanja in opravljanja. In tem viharjem sledi nezno življenje v sovraštvu. Mnogo nepotrebnih preprirov je zaradi različnega političnega gledanja. Eden hoče biti za Tita, drugi za Stalina, tretji za kaj drugega — in je trajen prepri. Kakor da bo Bog nekoč vpraševal, ali si držal z enim ali z drugim. Bolj malo se pa vprašujejo za to, kar je res važno; ali sem za Boga, ali sem proti njemu. To bo odločalo večnost vsakega človeka.

Jezus v takih razmerah spi. Zakaj? Zato ker se zanj ne zmenijo. Ne menijo se za božjo postavo. Ne živijo po božji postavi, ampak po trmi. Vsak hoče imeti prav in poslušati le eno plat zvona in ta plat zvona oznanja vedno sovraštvo.

Kaj je potrebno? Apostoli so ho-

teli najprej sami premagati vihar in pripeljati ladjico v pristan. Niso uspeli. Obrniti so se morali do Jezusa. On je pa v hipu pomiril vse viharje. Tudi mi ravnajmo podobno. Najprej se sami trudimo, da ne bomo povzročali sporov in preprirov. A samo naš trud bo premalo. Jezusa moramo zbuditi. Po njegovih napovedih moramo urediti življenje. Trudimo se, da bomo vedno držali z njim in so takoj odpadlo veliko nepotrebnih preprirov in težav.

Varovati se moramo tudi zamerljivosti. Vsakemu se kdaj zgodi, da koga razžali, zato mora tudi sam potrpeti z drugimi. Če se homo tega zaveda, bomo laže potrpeti. In končno, pogled na križ naj nas uči odpustitja. Jezus je odpustil največje krivice. Učimo se od njega in ga posnemajmo. Morda bo vključ temu večkrat življenje viharno, toda ker bomo imeli Jezusa ob sebi, nam ti viharji ne morejo škodovati.

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI VES, DA V TOLIKIH NEVARNOSTIH ZARADI ČLOVEŠKE SLABOSTI NE MOREMO ZDRŽATI, DAJ NAM DUŠNO IN TELESNO ZDRAVJE: DA TO, KAR ZA SVOJE GREHE TRPIMO, S TVOJO POMOČJO PRENESEMO.

Koledar za prihodnji teden

4. novembra. NEDELJA. 25. pobinkoštna; Karel Boromej, škof.
5. PONEDELJEK. Zaharija.
6. TOREK. Lenart, opat.
7. SREDA. Janez Gabrijel, mučenec.
8. ČETRTEK. Bogomir, škof.
9. PETEK. Teodor (Božidar), mučenec.
10. SOBOTA. Andrej Avelinski, spozn.

Položaj madžarskih katoličanov

Položaj madžarskih katoličanov se vsled vedno hujšega pritiska komunističnih oblasti na madžarske škofo vedno bolj slabša. Komunisti stremijo za to, da bi spravili na vsa vplivna cerkvena mesta duhovnike, ki pripadajo k tako zvanemu »gibanju duhovnikov pristašev miru«. Priznati moramo, da se jim je ta načrt v glavnem posrečil. Vsi sedanji generalni vikarji (namestniki škofov) in kanclerji (voditelji škofijskih uradov) so pristali tega proticerkvenega gibanja.

V cerkvenem oziru je razdeljena Madžarska na enajst škofij in na štiri apostolske administrature; te zadnje so ostanki škofij, ki so prišle zaradi prve in druge svetovne vojne pod druge države. Od enajstih generalnih vikarjev jih je sedem vsilila komunistična vlada potom Državnega cerkvenega urada, ostali pa uživajo tako in tako zapiranje vlade, ker so včlanjeni v imenovano duhovniško gibanje. Škofijski kanclerji pa so bili vsi razen enega imenovani oziroma vsiljeni od vlade.

Kako pa je prišlo do tega nad vse žalostnega stanja? Da na kratko odgovorimo: s prevaro in pritiskom. Med procesom kaloškega nadškofa so zaprli komunisti štiri škofo in sicer: ostrogonskega apostolskega administratorja, vacovskega, stolno-beligradskega in vesprimskega škofa. Obenem so sporočili tem štirim zaprtim škofom kakor tudi ostalim, ki so bili konfinirani v svojih škofijskih dvorih, da bodo vsi skupaj uradno odstavljeni, ako ne bodo prisegli zvestobe republikli in ako se ne bodo obvezali, da ne bodo ovirali progresivnih duhovnikov v njihovem delovanju. Ta pritisk na zaprte in konfinirane škofo je dosegel svoj namen. Že 27. jun. je ostrogonski administrator Hamves postal predsednik vlade pismo, v katerem zagotavlja zvestobo in lojalnost sedanji vladi. Ta korak ostrogonskega apostolskega administratorja

je privedel do tega, da je celokupni episkopat podal podobno izjavo ter priznal komunistom naklonjeno duhovniško gibanje. Da, prišlo je 21. julija celo do slovesnega sprejema v eni izmed parlamentarnih dvoran in do slovesne prisega zvestobe in lojalnosti madžarski republikli v pričo predsednika prezidija Ronaia Sandorja.

Madžarski škofo se so torej v izogib hujših posledic vdali in na prvi pogled se je celo zdelo, da so zadobili s tem popolno prostost delovanja, v resnici pa so si sami izpodkopali svojo oblast. Pokazali so sicer s tem svojo dobro voljo, da hočejo živeti s sedanjim režimom v miru, toda komunistični režim je njihovo dobro voljo temeljito zlorabil.

Od tega časa dalje je začel režim vsiljevati škofom komunistični vladi naklonjene generalne vikarje in škofijske kanclerje, ki so šli takoj na delo ter uprizorili med madžarsko duhovščino pravo čistko. Cerkev in škofom zveste duhovnike so začeli odstavljati, na njihovo mesto pa imenovali tako zvane »progresivne« duhovnike, ki so pravi propagandisti raznih komunističnih načrtov in ustanov. Duhovnika, ki bi se upal kritizirati delovanje teh vsiljenih generalnih vikarjev, ne naznanijo višji cerkveni oblasti, ampak komunističnim oblastem kot sovražnika ljudstva in nepopoljšljivega reakcionarja. Škofijske pisarne so postale državni uradi ter centri protiduhovniške spionaze. Generalni vikarji se za svoje škofo sploh ne zmenijo, ampak jih v njihovem delu celo ovirajo, tako da so ti faktično brez vsake oblasti.

Kljub vsem tem žalostnim razmeram madž. katoličani niso obupali, ampak so se tem tesneje oklenili svojih duhovnikov. Njihove misli romajo v koncentracijska taborišča v Kunmadar, Kečkemet, Kaločo in v Nagismand, kjer trpi in umira za stotine njihovih duhovnikov in ka-

mor pritirajo dan za dnem nove duhovnike, katerih največji zločin je ta, da so branili pravice Cerkve in človeške osebnosti. Madžarski katoličani ljubijo svoje škofo in to tem bolj, ker vidijo, kako so bili tako bridko prevarani, ponižani in od svojih lastnih duhovnikov izigrani in od katerih so štirje še vedno zaprti (Mindszenty, Groesz, Miszlely in Kisberk), medtem ko so ostali škofo brez vsake oblasti.

Temne so strani, ki jih piše zgodovina ogrskega katoličanstva. To so strani polne podlega izdajstva premnogih duhovnikov, a poleg teh strani je vse polno strani, ki so popisane s zlatimi žrkami zvestobe do Boga in do Kristusove cerkve, pa tudi pravega mučeništva na stotine duhovnikov in na tisoče katoliških laikov, ki hirajo in umirajo po zaprtih in koncentracijskih taboriščih.

Žrtve in trpljenje teh zvestih sinov katoliške cerkve so porok, da bodo tudi madžarskim katoličanom zasijali prej ali slej lepši in boljši časi.

Iz življenja Cerkve

Proslava kalcedonskega cerkvenega zbora

V četrtku so v Rimu v veliki dvorani »Auditorium« proslavili 1.500 letnico kalcedonskega obnega cerkvenega zbora. Proslavo je otvoril msgr. Ottaviani, nakar je pevski zbor rimskega radia zapel Reficijev »Tu es Petrus«, Slavnostni govor je imel armenski kardinal Gregor Peter XV. Agagianian, ki je govoril o kalcedonskem cerkvenem zboru ter o primatu rimskega papeža, ki je prišel ravno takrat do tako izrazite veljave. Omenil je tudi nevarnosti, ki so pretile takrat krščanskemu svetu od strani Hunov, ter jih primerjal z nevarnostmi, ki pretijo s strani sedanjega brezboštva. Pozval je razkolniške kristjane k povrnitvi k Petrovi Cerkev, v kateri bodo lahko ohranili vse svoje legitime tradicije in cerkvene obrede.

Ob prvem svetovnem kongresu laičnega apostolata

Ves katoliški svet zastopan v avditoriju palače papeža Pija X.

(Nadaljevanje in konec)

V nedeljo 7. oktobra je sprejel kongresiste na Kapitolu rimski župan. V ponedeljek so si udeleženci ogledali nov katoliški film, La Senora de Fatima, angleški »Eccce homo« in francoski Naravni izvor apostolata. V sredo je ital. vlada pripravila v državni operi za kongresiste slovesno predstavo Verdijeve Misa de Requiem. Predsednik vlade De Gasperi pa je osebno sprejel predsedstvo zborovanja, medtem ko se je predsednik ital. skupščine Gronchi enkrat posebno udeležil zborovanja. V četrtek popoldan so se vršili izleti v rimsko okolico. Ital. katoliška akcija je pripravila posamezne sprejeme, zadnjega na Angelskem gradu za medsebojno zbliznanje in spoznavanje.

PRI SV. OCETU

Po zaključku kongresa je sv. oče sprejel vse zborovalce v posebni avdienci v Vatikanski palači. Prišel je posebej za to priliko iz Castel Gandolfo in imel na zbrane globok govor v francosčini. Poudaril je predvsem nujno potrebo laičnega apostolata, h kateremu smo vsi katoličani poklicani kot člani skrivnostnega Kristusovega telesa. Apostolat mora upoštevati in zajeti vse panoge zasebnega in javnega življenja. Čeprav je KA v apostolatu gotovo najvažnejša in prva, moramo ceniti tudi trud posameznih apostolov, n. pr. danes v zatiranih deželah, ko si prizadevajo reševati v svojem okolju duše za Boga. Pozabiti ne smemo važnosti evharistične akcije, dalje se moramo varovati malenkostnosti in ekskluzivizma ter omogočiti svoboden razmah laičnega apostolata v vse smeri, a v harmonični povezanosti in koordinaciji dejavnosti. Hierarhija je tista, ki koordinira apostolat in je laik sodelavec pri hierarhičnem apostolatu svojega škofa, a med duhovnikom in laikom morajo vladati čimprisknejši medsebojni odnosi, da bo pravilno usmerjen apostolat rodil čimveč duhovnih sadov. Laični apostolat že po svoji naravi tudi nujno vpliva na področje političnega življenja, ker je politika le skrb za javni blagor ljudstva in je tega nemogoče ločiti od vloge Cerkve in katoličanov pri duhovnem vodstvu narodov. Oboje se prepleta in katoličanom nikakor ne sme biti vseeno, kakšni zakoni o šolstvu, poroki itd. se v življenju narodov določajo. In čeprav KA ne more biti

Ob koncu proslave so poslušali udeleženci pozdravne besede sv. očeta, ki jih jim je poslal po radiu iz Castel Gandolfo.

Ob priliki te proslave so otvorili v avditoriju mogočne orgle, ki imajo pet klaviatur (igralnikov), 150 pojocih registrov in 14.000 piščalk. Barva registrov se razteza od baročne dobe do najnovejših časov.

Trije novi svetniki

Na misijonsko nedeljo je proglasil sv. oče tri nove svetnike, od katerih je bil eden škof, drugi duhovnik, tretji navaden kapucinski brat.

Prvi je Anton M. Gianelli, doma z Vzhodne Riviere, ki se je že kot semeniščnik odlikoval ne samo po pridnosti in talentiranosti, ampak tudi po visokem navedenem življenju. Ko je postal duhovnik, je deloval nekaj let kot učitelj in profesor, nakar je postal nadžupnik v Chiavariju, kjer je vršil z velikimi uspehi dušnopastirsko delo in kjer je ustanovil poseben zavod Marijinih hčera za rešenje duš potom dobrodelnosti. Ta ustanova, ki šteje danes 130 redovnih hiš, je zelo razširjena po raznih državah, posebno pa v Južni Ameriki. Leta 1837 je bil Gianelli imenovan za škofa v Bobbijo, kjer je ustanovil red »oblatov sv. Alfonza«. Umril je v Piacenzi 1846 leta.

Drugi, ki je bil proglasen za svetnika, je Franc Ks. M. Bianchi, duhovnik barnabit. Njegovo glavno delovanje se je vršilo za časa francoske revolucije v Neaplju. Zaradi svojega vnetega dušnopastirskega delovanja si je zaslužil naslov »neapeljskega apostola«. Umril je v Neaplju 1915 leta.

Tretji, ki je bil povzdignjen do svetniške časti, je Ignacij da Laconi. Rodil se je in tudi živel na Sardiniji. Bil je iz kmetске družine in nepisem. Vstopil je v kapucinski red, kjer je kot kapucinski brat opravljal razna dela. Od 1741 dalje je pobiral milodare po mestu Cagliari, pri čemer je razvijal nad vse uspešno delo med reveži in grešniki. Odlikoval se je v zatajevanju, ponižnosti in ljubezni do bližnjega. Zadnja leta svojega življenja je moral poleg slepote prenašati še razne druge nadloge. Umril je l. 1781.

politična organizacija, mora nujno po posameznih članih nadnaravno usmerjati tudi skrb za javni blagor ljudstva — to je politično življenje.

RESOLUCIJA IN ŽELJE KONGRESA

Zborovanje je sestavilo jedrnatu resolucije, ki naj doprinejajo svoj delež h gradnji novega sveta:

1. Poziv vsem katoličanom sveta k večjemu prizadevanju za utrditev in porast laičnega apostolata in h borbi za zmago krščanskega idealizma nad življenjskim materializmom.
2. Klic katoličanom in vsem ostalim kristjanom k pripravi nove mednarodne družbe, ki bo res človeška.
3. Nujno povabilo katoličanov k molitvi za žrtve verskega preganjanja.
4. Delo za zedinjenje vseh krščanskih cerkev v katoliški Cerkev.
5. Prošnja »Združenim narodom« za internacionalizacijo Jeruzalema in Svete dežele.
6. Klic vsem, ki so dobre volje, naj pomagajo reševati tako pereče begunsko vprašanje.

POSEBNA BELA KNJIGA

ki bo izdana od kongresnega vodstva, bo vsebovala kratke življenjske oznake katoliških mučencev po vsem svetu, ki so padli kot žrtve komunizma. O kongresu in njegovem delu pa bo izšla v celoti vsa tvarina v posebni knjigi, ki bo gotovo za vse laične apostole in cerkvene asistente bogat priporočnik. Naroča se pri kongresnem tajnistvu na Via Conciliazione - Palazzo Pio za predplačilo 2500 lir ali 4 USA dol.

MOLITEV ZA NADŠKOFA STEPINCA

Hrvatska skupina je med kongresom izdala lično kratko brošuro o nadškofu Stepincu in jo razdelila med zborovalce z njegovo sliko vred. V cerkvi sv. Hieronima se je vršila 11. 10. ob petletnici njegove obsodbe verska spominska svečanost s precejšnjo udeležbo kongresistov.

IN SLOVENC

Kot vsi preganjeni narodi tudi mi nismo mogli poslati na kongres svetovne narodne delegacije. Vendar so se ob msgr. Jagodcu iz Avstrije, asistentu p. Prešernu, dr. Robiču in g. Iskrji iz Rima zbrali delegati.

častni gostje in opazovalci: akademiki iz Španije, izobraženci in apostolski delavci iz Trsta, Holandije in Kitajske.

Vsi polni načrtovi in iskrenih želja, da bi mogli posredovati čimveč prejetih duhovnih in ideoloških dobrin v teh dneh čim širšemu krogu slovenskih apostolov, raztresenih po vsem svetu in polni želja, da s svojim skromnim žrtvovanjem in trudom pomagajo uresničevati s kononikom Cardinom krščanski ideal svetovnega miru in buditi v množicah zavest odgovornosti katoličanov na prelomnici stoletja in zgodovine.

Polagoma bodo slovenski udeleženci kongresa vsaj v glavnem popisali posamezne etape kongresnega dela, ker je bilo zaradi razsežnosti akcij nemogoče udeleževati se istočasno raznih sestankov, in bo vsak pisal o tem, kar je slišal na področju, kjer je potek osebno zasledoval in sodeloval pri njegovem delu.

PRO DEO

15. oktobra so se vršila še razna zborovanja mednarodnih katoliških organizacij, med temi je zelo važna Pro Deo, kjer so se kongresisti posebej porazgovorili o mednarodnih vprašanjih. Potek kongresa je vse udeležence prepričal, da moramo začeti tudi katoličani nujno z akcijo širokega formata, ki naj pospeši pokristjanjenje sveta; omogoči naj Cerkev zmago povesod, kjer velike svetovne organizacije kot OZN in UNESCO s milijardami pričenjajo graditi z vsemi pripomočki moderne znanosti nov svet, kajti ta svet bo usmerjen proti nam, če ne homo uspeli postaviti svoje katoliške strokovnjake v vseh panogah na vodilna mesta v mednarodnem življenju.

Prošnja v litanijah

Po razglasitvi verske resnice o Marijinem telesnem vnebovzetju, imamo novo prošnjo v litanijah: Kraljica vnebovzeta, prosí za nas. Sedaj smo zvedeli, da sta oba slovenska škofa, ljubljanski in mariborski določila, da se ne reče, vnebovzeta ampak, Kraljica v nebesa vzeta. Razlaga pravi, da je tak izraz bolj točen, bolj pravilen in našemu ljudstvu bolj razumljiv. Na Tržaškem in Goriškem smo doslej splošno molili: Kraljica vnebovzeta. Za nas ne veljajo določila drugih slovenskih škofij. Vendar pa se le zdi, da bi se tudi mi ravnali po splošni skupni molitvi. Vse javne molitve v naših molitvenikih so za vse Slovence povesod enake. Naj bi veljala enakost tudi v litanijah. Zato svetujemo, da se povesod uvede enaka molitev tudi v litanijah. Če je za to potrebno posebno krajevno škofijsko odobrenje, naj nam ga naši gg. dekanji izposlušajo. Mi želimo le, da je molitev za ves narod enotna.

Hvaležnica

Po deželi obhajamo v teh tednih hvaležnico ali zahvalno nedeljo. Bogu se s slovesno službo božjo zahvaljujemo za sadove zemlje. V nekaterih krajih je to izredno velik praznik, zlasti še tam, kjer ga obhajajo skupno z praznikom Kristusa Kralja. V septembru in oktobru zlasti v vinorodnih krajih okrog velikega mesta gorečnost zelo popusti in nedeljska masa je slabo obiskana. Dve tri nedelje imajo ljudje delo z grozdem in mostom. Ker so gospodarji povečini tovarniški delavci, zato skoro ne moremo imeti tega trgatvenega dela za hlapčevsko delo. Pa pride spet izredni praznik, hvaležnica, in ljudstvo znova napolni božji hram in po sili prikrajšana mladenost izgine, kar se mora videti tudi v naslednjih nedeljah. Nekoč so prinašali kmetje na zahvalno nedeljo pšenico ali grozde v cerkev k darovanju. Iz teh darov so duhovniki pripravljali hostije in vino za svete maše. Danes je še ponekod navada, da se vrši darovanje za cerkev ali pa ljudje samo radi veliko več darujejo zakristanu, ko pobira cerkveno miloščino.

Ko se bližajo lepi prazniki, naj starejši kristjani neprenehoma pripovedujejo mlajšim, kako so nekoč praznike obhajali. Taki spomini so vedno zelo koristni, čeprav trenutno malo pomenijo. Ko se obletijo ta iznorela brezbožna leta, bo imel zopet vsak katoličan Cerkev za ljubečo mater. Lepe stare krščanske navade bodo naše praznike dvignile. Zato jih nikar ne zapravimo in pozabimo!

D A R O V I

ZA »SLOV. SIROTIŠČE SV. DRUŽINE«

Gospod Ksist Hrovatin 1000; iz Mirnika 1000; g. Štekar iz Steverjana zaboj okusnih jabolk. R. P. 500; gospodični Rina in Albin Krašček iz Kaira 7000; č. g. Angel Kračina 2000; ga. Gravner 1000; N.N. 200. Vsem našim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo hvaležnosti in molitve.

GOSPODARSTVO

KAŠNA SO LETOSNJA VINA?

V splošnem so mnogo boljše, kot se je prvotno mislilo. So sicer res nekoliko šibkejša, zato pa so bolj pitna. — Uradno so ugotovili, da je imel vinski pridelalec letine 1950 pri nas srednjo alkoholno stopnjo 11½° po Malligandu. Letošnji kaže v splošnem 10½°. Seveda se dobijo tudi vina z 12 in več stopinjami alkohola, a dobijo se tudi taka z 8 in še kaj manj. Kot so pač lege in vrste, mnogo pa je zaviselo tudi od zgodnje ali pozne trgatve. Kdor je letos pozno trgal, je dobil znatno boljši mošt, a resnici na ljubo boji povedano, da ga je bilo manj, ker je mnogo škodila gniloba.

LETOSNJA VINA MORAMO ZGODAJ PRETOČITI!

Gniloba je sploh škodila letošnji letini grozdja in s tem tudi vinu. Mnogo gnilobe je bilo vidne, ker je bilo precej gnilih, še več pa nagnitih jagod. Zelo mnogi so te gnile jagode izločili in deloma uporabili dobljeni mošt za pripravo prvotnega domačega kisa. — Kdor je odbiral gnile jagode, je prav storil, a si ne sme domisljati, da ni gniloba škodila tudi njegovemu vinu. Poleg vidne gnilobe je namreč tudi s prostim očesom nevidna, to so trosi gnilobe, ki so bili na jagodah, a niso imeli na razpolago dovolj časa, da bi načeli jagode oziroma jagodno lupino. Ti gnilobni trosi so prišli za grozdem v klet in v mošt ter se bodo vlegli po končanem vrenju v drozje.

Letošnje drozje bo nevarno zaradi teh gnilobnih trosov in zato bo potrebno hitro ločiti vino od drozja, kar se pravi, da bomo morali letos prej pretočiti, kot druga leta. Čim bo končalo tudi tih vrenje, to je, ko bo novo vino izgubilo vsak sladkobni okus, bo potrebno misliti na prvo pretakanje, ki naj se izvrši vsaj novembra meseca. — Čim bo vino pripravljeno — da ne bo tudi sladko — ga bomo podvrgli vplivom mraza: ponoči bomo okna odprli, in mraz bo pospešil čiščenje vina; v vinu visoke oziroma plavajoče snovi se bodo strdile in padle na dno med drozje.

Seveda ne bomo odpirali oken in ne bomo pustili mraza v klet, če je v kakšnem sodu še sladko vino. Takemu bo mraz škodil in bi postalo lahko vlačljivo. Če so vina še sladka, potem moramo celo skrbeti za to, da bo v kleti vedno več kot 15° C toplote, da se vrenje čim prej dokonča.

Posebno pa morajo letos paziti na vino tisti, ki niso čistili gnilih jagod. Oni niso spravili v mošt oziroma v vino samo gnilobnih trosov, temveč tudi one od kisa. Zato morajo tudi še posebno paziti, da vino kmalu povre in da ga kmalu pretočijo. Pri tem pa ne smejo pozabiti dati pred pretakanjem metabisulfit, ker VINA BODO LETOS HUDO RJAVELA.

Natoči kozarec novega vina in postavi

ga za 24 ur na sod oziroma sploh na zrak. Takoj drugi dan boš ugotovil, da bo vino porjavelo. To delajo letos sploh vsa vina, katerim ni bilo ob trgatvi dodanega dovolj metabisulfit ali žveplenkislega amonijevega fosfata.

Edini odpomoček proti rjavenju je metabisulfit. Srednja količina za hl je 10 gramov, a če vino kmalu in močno porjavi, moramo količino zvišati na 15 ali celo na 20 gramov, potem pa ne smemo vina žveplati z drugim žveplom.

OBNOVLJEN PRAZNIK DREVES

Mussolini je uvedel festa degli alberi, sedanjí minister za kmetijstvo Fanfani pa ta praznik obnovi. Za ta dan je določeno 21. november, ko bodo razdelili posebne nagrade onim, ki so za pogozdovanje posebno zaslužni. V šolah bodo ta dan imeli posebna predavanja za šolsko mladino. Poudarili bodo važnost gozda za italijansko gospodarstvo, ki je v tem oziru zelo pomanjkljivo.

Današnji „gost“ odgovarja včerajšnjemu „gostu“

G. R. J. Mare je priobčil v »Demokraciji« svoja razmišljanja o zborniku »Tabore«. Kaj je pri tem povedal o »Taboru« kot takem, nas trenutno tukaj ne zanima, o tem bo govora kdaj drugič.

Kot skromnega »trenutnega usmerjevalca« slovenskega šolstva, kot »gosta in nedomačina« — morda po mnenju g. člankarja celo izdajalca in vojnega zločinca — me zanima tisti del članka, v katerem se je včerajšnji »gost, nedomačin in trenutni usmerjevalec« strupeno in bahaško zagnal proti Slovincem, ki so prišli v slovenski Trst iz drugih slovenskih dežel.

Zato na članek v »Demokraciji«, ki se tako bahato trka na prsa in nam molí pod nos dokument italijanskega državljanstva, odgovorjam, kot sledi.

Nečastno je leta 1951 govoriti o »gostih«, pa se pri tem ne zamisliti nekaj let nazaj, ko so živeli tudi neke druge vrste »gosti«, ki jih g. Mare gotovo zelo dobro pozna. Zanimivo bi bilo tudi razmerje med številom današnjih in včerajšnjih, ki bi bilo še zanimivejše, če bi pomislili na obseg ožje domovne enih in drugih. Nad vse zanimiva pa bi postala primerjava, ko bi pretehtali delovanje in »usmerjanje« obeh, njihovo pomoč »gostiteljema« in končno položaj, ki ga imamo sedanjí in ki so ga imeli včerajšnji. Diktatorja Živkovič in Marušič bi znala o tem kaj povedati.

Govoriti o tem, da se šole ustanavljajo predvsem zaradi mladine, ne zaradi slučajnih popotnikov, ki so pač prišli mimo in se tu ustavili, je popolnoma nepotrebnost. Med »gosti« je slučajno največ takih, ki

JUGOSLOVANSKO-ITALIJANSKA TRGOVINA

Dosedanji trgovski dogovor med Jugoslavijo in Italijo je bil podaljšán do 3. avgusta 1952. Kar se tiče kmetijskih pridelkov, je v dogovoru predvideno:

1) Jugoslavija bo dobavila Italiji: 45.000 ton koruze, 150 ton hmelja, 5.000 ton fižola, 2.000 hl alkohola, 1.500 ton govejevega in telečjega mesa, 500 ton drugega mesa, 1.500 ton slanin in masti, 100 ton roževine, parkljev in kopit, 1000 ton perutnine in enako teže jajc, 400 ton suhih sliv, 120 ton suhih gob, 500 ton suhih korenin od cikorije, 150 ton črev.

2) Italija bo izvozila v Jugoslavijo za 100 milij. lir južnega sadja (limonov in pomaranč), za 60 milij. lir krmskih in vrtnih semen, za 150 milij. lir plutovine (za zamaške, itd.).

PROPAGANDA ZA UŽIVANJE MLEKA

V Italiji je trenutno mlečna kriza, ker je mleka preveč in je tudi otežkočena prodaja sira (ne pa masla!).

V Ministrstvu za kmetijstvo je bila nedavno posebna konferenca, kjer so razpravljali, kako bi dvignili potrošnjo mleka. Predvideno je, da bodo razdeljevali sveže mleko predvsem šolski mladini.

so si poklice, ki ga izvršujejo v slovenskem Trstu, zavestno izbrali. Tukaj mi sega spomin nazaj v leto 1944, ko je bila ustanovljena slovenska gimnazija v Gorici. Takrat se ni veljalo načelo, da sme in zmore vsakdo učiti vse, češar se je učil v srednji ali morda celo v ljudski šoli, takrat še tudi ni bilo tako ogromnega števila ljudi in naravnost celih družin, ki čutijo v srcih veselje in poklic, vzgajati slovensko mladino. Priti so morali na pomoč stujci in gostje, ki so res prišli in predstavljali 60 odstotkov zbora. Priznati pa moram v čast takratnim »gostiteljema«, da so »gostec« sprejeli kot brate. Ti »gosti«, izmed katerih mnogi niso imeli materialnih potreb, priti v »tujino«, so skupno z »gostitelji« po svojih skromnih močeh delali za rast in dvig slovenstva.

Na veliko žalost g. člankarja in »gostov« samih se je število teh »gostov«, ki bi se morali po »mnenju« člankarja v Dževdželiji počutiti kot domačini — v Trstu pa ne — l. 1945 povečalo. Vzroki so dobro znani tudi g. člankarju. Tudi takrat jih ni nikdo krivo gledal, obratno. Zato se mi zdi prva oseba množine glagolov »ko smo ustanavljali šole, smo mislili« nekoliko problematična, vsaj v taki absolutnosti in ekskluzivnosti.

In delovanje teh, v letu Gospodovem 1951 tako nezahvalnih »gostov«? Če hoče g. člankar biti odkrit, mu nekaj svetujem in ga obenem prosim odpuščanja, da se jaz, reven gost, upam dajati nasvete njemu, mogočnemu gostitelju. Naj pogleda isto število »Demokracije«, v kateri je spisal svoj panegirik italijanskemu državljanstvu, in sicer na drugi strani lista. Tam bo članek »O spremenjenih priimkih«, kjer relativno pravičen sodnik, ki verjetno ni »goste, toži, toži... Potem naj da roko na srce in prizna, da se do leta 1947 v Gorici ni bilo treba tožiti in da se v Trstu še danes ni treba.

Upam, da se razumemo: trenutni »gostje« in slučajni usmerjevalci se pač v veliki večini nimajo ničesar bati. Če so izgubili že vse, t. j. rodno zemljo, lahko zgubijo tudi nekaj, t. j. nekaj tistih zavidenih in oponašanih enot slabe valute, ter grede tja, kjer bodo sicer res »gosti«, toda jim tuje tege ne bo očital. Večina »gostov« vidi pač vrednoto tam, kjer jo je treba iskati, zato jim je slovenstvo samo na sebi vsebina in namen delovanja, brez lažnjivih in trenutnim koristim prikrivenih lokalpatriotskih fraz in prav tako brez še bolj lažnjivih nadvrednot. Zato je ogabno in nečastno tem navideznim gostom, v resnici pa krvnim bratom, gledati v krožnik in jim zavidati porojijo ministrstva, tujcem vseh vetrov pa dovoliti, da pišejo zakon slovenskemu narodu.

Člankar gospod Mare je lahko prepričan, da mi je bilo neljubo govoriti o teh zadevah, in to s tako težkim srcem in mrko mislijo. Toda zmota in bahavost zahtevata plačilo. Mnogo raje bi današnji »gosti« dal roko včerajšnjemu in morda jutrišnjemu »gostu«. Zdel bi, da bi se razumela in si odkrito priznala, da nisva gosta, ampak svobodna Slovenca na svobodnem slovenskem ozemlju. Ali ne bi bilo boljše delati na to, da ne bi bil nikdar več noben Slovenec »goste na svoj zemlji«?

Muhr Oton

ŠIRITE NAŠ LIST!

Ljudsko štetje v Italiji

Ta teden bomo imeli v Italiji in na Tržaškem svobodnem ozemlju veliko ljudsko štetje, ki bo deveto v italijanski državi. Prvo so imeli leta 1861. Pozneje so do prve svetovne vojne vršili štetje vsakih deset let, razen leta 1891. Zadnje normalno štetje smo imeli leta 1931. Od tedaj je preteklo dvajset zelo grdih let. Zato bo to ljudsko štetje še večje važnosti. Posebnost sedanjega štetja bo tudi to, da bodo istočasno lekar ljudi prešteli tudi stanovanja in njihovo higiensko stanje. Zato pa bo treba navesti na družinski poli za štetje ne samo število družinskih članov, njihovo starost, poklic, stanovsko izobrazbo, temveč tudi, koliko sob ima stanovanje in v kakšnem stanju je, navesti je treba celo, če je pri hiši stranišče, pitna voda in električna luč.

Štetje se nanaša na stanje, kakršno bo v družini popolnoma med 3. in 4. novembrom, torej med soboto in nedeljo. V ta namen so razdelili po hišah posebne pole v dveh izvodi, katere je treba izpolniti, kakor je na njih označeno. Pole bodo potem prišli pobirat posebni občinski nastavljenici od ponedeljka 5. novembra naprej. Če bi kdo ne znal

sam izpolniti pole, mu jo bodo z njegovo pomočjo izpolnili občinski nastavljenici, ki bodo prišli pobirat pole. Zata naj vsakdo rajši počaka, če ne ve, kako in kaj zapisati.

Poleg ljudskega štetja bodo izvršili tudi štetje obrti in trgovine. Vsi, ki pridejo za to v poštev, so ali pa še bodo dobili posebne tiskovine, ki jih morajo izpolniti tako, kakor se tam zahteva z ozirom na stanje, ki bo na dan 5. novembra. To slednje štetje zadeva le trgovce in obrtnike in ne drugih.

Vsekakor je potrebno, da vsakdo pri štetju navede kolikor mogoče točne podatke, ker tu ne gre za odmero davka, temveč za potrebno kontrolo stanja v državi, brez katere si moderne države ne moremo več misliti.

Na STOju so dosegli, da delijo pole za štetje v slovenskem ali italijanskem jeziku, v Gorici pa samo v italijanskem. Zato bo našim ljudem precej težko prav odgovoriti.

Pomanjkljivost tega štetja je tudi, da se nič ne ozira na materni jezik ne na veroizpoved. In vendar je za državo velikega pomena vedeti, koliko tujerodcev ima in kakšne vere so njeni državljani.

Sudan, Egipt in Anglija

Sudanska poslanska zbornica je 28. oktobra enoglasno zavrnila egiptovsko izjavo o državnih povezavi Sudana z Egiptom. Zbornica je ponovno soglasno pozdravila predlog o ustanovi samostojne sudanske države in tako nekako proglasila avtonomijo Sudana. Omenjeni predlog so v obliki spomenice poslali tudi ZN.

Sudan je na ta način postal neke vrste zaveznik Anglije in sicer ravno v trenutku, ko se hoče ves Srednji Vzhod otresti angleške nadvlade.

V Suez-u držijo Angleži trdno v rokah vse svoje pozicije in nečesto prav nič popustiti. Tja prihajajo vedno nova ojačenja iz Anglije in pa iz drugih krajev. Amerika, Francija in druge države atlantskega pakta so v tem trenutku solidarne z Anglijo, ker prav dobro vedo, da je Egipt vojaško prešibak, da bi branil sueški prekop pred eventualnim sovjetskim napadom. Egipt pa vidi v sedanjem težkem položaju Anglije edino možnost, da se otrese angleškega gospodarstva.

Zavezniki pa mrzlično pripravljajo načrte za obrambo Srednjega Vzhoda pred morebitnim sovjetskim napadom. V ta namen so se 28. p. m. posvetovali tudi s predstavniki Izraela.

Srednji Vzhod je zelo važen zaradi svojih petrolejskih ležišč in pa zaradi svojega geografskega položaja, ker pelje preko Suez-a najkrajša pot iz Evrope v Indijo in pa na ves Daljni Vzhod.

Arabske težnje po neodvisnosti pa izrablja v svoje temne namene sovjetska Rusija in podpihuje arabske narode, da pripravljajo izgrede

Leposlovna zanimivost

»La CROIX« svetovnoznani katoliški dnevnik v Parizu, prinaša v podlistku nedeljskih števil pred Terčeljevo povesti »Voznik«, pod naslovom »Les Charrtiers« par F. Grivski. Knjiga je pred leti izšla v Goriški Mohorjevi družbi in pok. Filip Terčelj se je takrat podpisal kot »Grivski«, po svoji rodni vasi Grivče v župniji Sturje na Vipavskem.

Marljivi prevajalec, dr. Kolednik, je poleg Jurčičevega »Jurija Kozjaka« sedaj prevedel tudi omenjeno Terčeljevo povest iz vipavskega življenja. Ker je »La Croix« zelo razširjen in upoštevan list, ki mu je stalen dopisnik tudi sloveči francoski pisatelj, župnik Pierre l'Ermite, smemo Slovenci biti kar zadovoljni, da je našel tam svoj prostor nov prevod iz slovensčine, ki seznanja Francoze s življenjem našega ljudstva.

Medsebojni kulturni stiki med narodi so vedno koristni in so celo v programu Združenih narodov, ki se potom njih nauče drug drugega spoznavati, ceniti in spoštovati.

proti Angležem v trenutku, ko bi mednarodni položaj zahteval, da bi bili najbolj mirni, zaradi sovjetske napadalne politike.

London največje mesto sveta

Po začasnem uradnem pregledu ljudskega štetja leta 1951 šteje London zdaj 8.346.137 prebivalcev in ima torej največje število oseb med vsemi mesti na svetu.

V Angliji in v Walesu živi 750 oseb na kvadratni milj, kar je najgostejša naselitev za Nizozemsko in Belgijo.

Velika Britanija ima 50.310.472 prebivalcev, torej več kot Francija in Italija, ki imata po največji statistiki 40 in pol milijona oziroma 46 milijonov prebivalcev. V zadnjih 20 letih se je britansko prebivalstvo povečalo za nad 4 milijone ljudi, to je za 9%. To je najnižji odstotek porastka od leta 1801, ko so prvič izvedli ljudsko štetje, dalje. V kmečkih področjih Anglije in Walesa živi povprečno samo 17 oseb na kvadratni milj, medtem ko živi v mestih povprečno 4290 prebivalcev na kvadratni milj.

Prvič v zadnjih sto letih pa je število tistih, ki so se naselili v Angliji in v Walesu, preseгло število tistih, ki so se izselili iz britanskih otokov v državo Commonwealtha ali drugam.

Gabarden iz nylona

Tvrdka Sidney Hutner Ltd., Manchester, je pričela izdelovati gabarden iz nylona, ki predstavlja zadnjo novost v britanski tekstilni industriji. Te nove vrste gabarden je sedemkrat močnejši od gabardena iz volne in je tudi mnogo cenejši. Tkajo ga na statvah za svilo.

„Ehrlichin“ novi antibiotik

V Združenih državah so odkrili po daljših poskusih novi antibiotik, ki lahko ustavi rast neke vrste virusov prehlada in vnetja pljučnih vrščkov. Novi antibiotik so krtstili »Ehrlichin«, v čast Paula Ehrlicha, ki je iznašel »salvarsana« za zdravljenje sifilisa.

I Z J A V A

Podpisani sodruknik zbornika »TABOR« izjavljam:

- 1) Ne strinjam se s političnim gledanjem, kakor je izraženo v člankih »Nova pot«, »Slovenski položaj 1951« in »Današnje poslanstvo slovenskega razumnika«.
- 2) Vsebina zbornika mi je bila vse do izida popolnoma neznan; z urednikom in s skupino, ki je zbornik sedaj izdala, nisem imel nikoli neposrednih stikov.
- 3) Kot duhovnik želim ostati izven vsake zgolj politične polemike in grupacije.

Rim, 26. oktobra 1951.

Rafko Vodeb

NAŠA GOVORICA

Prejeli smo od hudomušnega neznanca, ki nas misli spraviti v kozji rog sledeče pismo: »Dragi urednik! Ker se napihujete z znanjem slovensčine, Vam dam za nalogo, da prestavite v lepo slovensčino ta odstavek:

V hramu imamo na kantirju beček, v katerega smo zlili dve ornici mošta. Naš oče ne mara vina na kaneli, ampak si toči samo s čepincem vino v bučo. Tu pa tam ga da po kancih tudi otrokom bumati. Poren polovnjak, ki je bil pod klonico, je napolnil s črnino, katero bomo pokusili šele na poljnenico s slišanih glažev.«

Dragi dopisnik, Vi ste pač poseben piček, toda tudi Vaše pisano perje bomo skušali oskubiti, da se ne boste mogli več šopiriti. Kar po vrsti!

Hram imenujejo Vipavci vinski klet. Če hočete dati svoji slovensčini nekoliko krajevne bleska, jo lahko mirno rabite, ker je slovenska.

Beček na kantirju: Beček imenujejo po nekod sodček, ki ne presega mere enega hektolitra. Če hočete zopet svojo pisavo krajevno pobarvati, mirno lahko zapišete: »Spravil sem vse svoje bečke v hram.« Zaradi kantirja Vas bom pa prejel za uho. To ni slovenska beseda. Mi bi rekli podstavek.

Vaša ornica je drugod tudi orna. V obeh oblikah je beseda italijanskega izvora. Bolj udomačena je pri nas beseda brenta.

Vino na kaneli = vino na pipi. Čeravno tudi pipa ne nosi slovenskega klobuka, je vendar veliko bolj v navadi, nego Vaša kanela, ki je italijanska izposojenka.

Čepinec! Besedo lahko mirno rabite. Vidi se Vam pa, da imate zelo dober nos za vino. Kdor hoče namreč dobiti iz velikega sode njegovo najboljšo tekočino, navrti na sredi dno in zatakne nato nastalo luknjo s čepincem.

Buča! Čeravno ta beseda zopet ni slovenskega porekla jo lahko Kraševci in Vipavci mirno rabijo, ker zveni vendarle lepši nego bokal.

Kanec je lepa naša beseda za kapljico.

Bumati je zelo redko rabljena in malo znana tujka, ki jo zelo redko rabijo naše mamice, ko silijo svoje otroke mleko piti.

Poren polovnjak je lep slovenski izraz za prazen sod, ki drži mendo okrog 300 litrov.

Klonica je lepa slovenska beseda za lopo.

Poljnenica je lep slovenski izraz za pojedino, katero napravi vinogradnik vsakemu kupcu, potem ko je napolnil njegove sode z dobro prodanim vinom.

Slišani glaži! Tako po ne boš govoril, dragi dopisnik. Reči boš moral: brušeni kozarci. Da boš pa videl, da Te do dna poznam, Ti tudi povem, čemu za to priliko rabiš kozarec z brušenim robom. V takih kozarcih namreč vino pada pravokotno na jezik, kar kaže zelo vpliva na okus. Ali sem Te pogruntal?

Zdaj pa zbogom, dragi piček. Upam, da sem se le odrezal in ti oskubil pisano perje.

STRŽAŠKEGA

Mačkoleje

CELODNEVNO ČEŠČENJE. Za praznik Kristusa Kralja je bilo pri nas posebno lepo. Privikrat v zgodovini naše duhovnije smo kot ena družina v celodnevem češčenju častili našega evharističnega Kralja. Može in fantje, otroci, dekleta, žene so imeli po vrsti svoje ure molitve. Posebej so se še pred oltarjem vrstili po dva fantiča, dve belo oblečeni deklici in dvoje deklet ter tekmovali med seboj v češčenju evharističnega Boga.

Najlepši pogled je bil pač zjutraj pri prvi maši, ko so se dolge vrste zgrinjale k obhajilni mizi. Drugo slovesno sv. mašo je pel dr. Lojze Škerl, bogoslovni profesor iz Trsta. Za zaključek zvečer pa je goreče govoril župnik iz sosedne Doline g. Franc Štuhec. Po petih litanijah Srca Jezusovega, skupni posvetitvi in zahvalni pesmi nam je bilo kar hudo, da je češčenje pri kraju.

MISIJSKA PRIREDITEV. Marijina družba pa nam je za ta dan pripravila lepo prireditev. V prvem delu so se vrstili govorci, deklamacije in petje — in dueti, ki so bili posebno lepo izbrani in zapeti. V drugem delu pa so nam predstavili kratko, a prisrčno igro iz misijanskega življenja, ki je vzbujala dosti smeha. Vse igralke so nevažne odra, pa so svoje vloge prav spretno izpeljale.

Poudariti je treba, da so dekleta vso prireditev same pripravile in izpeljale. Za preprosto podediško vasico pa to ni malo. Tako naj se mladina izživlja v verskem in kulturnem delovanju. To bo zdravo znanje in za narod.

Duhovniške vesti

Na Tržaškem smo dobili kar na tihem tri nove duhovnike. Z veseljem jih predstavljamo našim bralcem:

Na Plavje (župnija Osp) je prišel č. g. Lojze Ličen. Doslej je bil v dušnem pastirstvu v videmski škofiji. Tako imajo Plavje po daljšem času spet svojega duhovnika. G. Ličen bo oskrboval tudi Škofije.

V kapucinski samostan na Montuzzi je nastavljen slovenski pater č. g. Albert Česnik, rojak iz Šempetra na Krasu. Mnogi slovenski verniki, ki radi zahajajo v kapucinsko cerkev, imajo sedaj priliko za slovensko spoved.

V salezijanskem zavodu v Trstu pa deluje č. g. Cvetko, rojak iz Cerknice. Te dni je imel že duhovne vaje v Marijinem domu. Slišimo pa, da bo moral g. Cvetko zapustiti Trst, ker nekim ljudem v Trstu ne ugaja njegovo delovanje za pet tisoč slovenskih vernikov v salezijanski župniji! Trdno upamo, da se to ne bo zgodilo!

„Banka krvi“ v Trstu

V Trstu posluje že nad eno leto »Banka krvi«, ki jo je ustanovil dr. Lang s podporo 6 milijonov, ki mu jih je nudila ZVU. S tem je kupil najnujnejšo aparaturo. Nastanjena pa je v pritličnih prostorih glavne bolnišnice. Njeno delo je nadvse človekoljubno. Saj je že rešila življenje mnogim ponesrečencem!

Dolina

Zadnjo nedeljo zvečer se je zgodila v Dolini izredna nesreča, ki je naša vas že dolgo ne pomni. Okrog osmih je zagorelo gospodarsko poslopje družine Bandi na Suhorju. V par minutah je bila vsa vas v

ognjenem žaru in ljudje so na plat zvona takoj pritekli na pomoč. Voda je zelo daleč od te hiše in tako so mogli ljudje le malo pogasiti. Požrtvovalni može so se trudili na vse načine, da bi zaprli pot ognju in se ne bi tako širil naprej. To je izredno težko delo, če človek nima primernega orodja. V trenutku se je zrušilo ožgano tramovje in zid in trije može so bili ranjeni. Šele po tej nesreči so se po eni uri od začetka ognja pripeljali mestni tržaški gasilci in zelo komodno in prepočasni začeli svoje delo. Prav vsi smo imeli vtis, da jim tako delo v nedeljo zvečer kaj malo uga. Tudi policija je revno opravljala svoje delo. Drugače jih je polna vsa vas, tu pa smo videli le dva in proti koncu tri policiste. Če bi mestni gasilci in

ZGORIŠKEGA

Poroka

V nedeljo sta se v Sesljanu poročila gđ. Mila Srebrnič in pa g. Tone Breclj. Poročil ju je ženinov brat č. g. Bogomil Breclj. Obilo božjega blagoslova!

Glasba na naših srednjih šolah

V letošnjem šolskem letu poučuje glasbo na našem Učiteljsku in na naši Strokovni šoli namesto g. prof. Emila Komela č. g. Mirko Filej, župni upravitelj v Mavinjah.

Avtomobilska nesreča v bližini Gabrij

V nedeljo zvečer se je v bližini Gabrij pripetila avtomobilska nesreča, ki pa ni zahtevala človeških žrtev. V avtu »Lancia Aprilia« sta se vozila trgovca Franc Udovič in pa trgovski pomočnik Albert Nadok oba iz Trsta. Zaradi prehitre vožnje na ovinku je avtu zdrsnilo in je tako zadel ob bližnjo skalo. Desni del avta je popolnoma razbit. Celotna škoda znaša približno 600 tisoč lir.

Blok pri „Rdeči hiši“

Razgovori na bloku pri »Rdeči hiši« se v nedeljo 4. nov. ne bodo vršili zaradi državnega italijanskega praznika. Naslednjega dne se bodo normalno nadaljevali.

Svetoletna procesija v Gorici

Vsi goriški verniki so vabljeni, da se udeležijo procesije za svetoletne odpustke, ki se bo vršila v nedeljo 4. nov. Odhod s Travnika po blagoslovu ob 3h.

Če bi se procesija v nedeljo 4. nov. iz katerega koli vzroka ne mogla vršiti, se bo vršila prihodnjo nedeljo 11. nov.

Ob začetku meseca v Gorici

V petek ob 8h zvečer ura molitve v stolnici.

V soboto ob 6h zjutraj sv. maša v stolnici, zvečer ob 8h pa mesečni sestanek za moše in fante na Placuti.

V nedeljo zjutraj ob 8h sv. maša s skupnim sv. obhajilom za moše in fante pri Sv. Ivanu.

V sredo 7. nov. ob 8h zvečer mesečna pobožnost za žene pri Sv. Antonu.

Oznanjenja. Vsa samostanska družina je bila prisotna in je pobožno molila.

Točno ob deveti uri se je začelo posvetovanje v refektoriju. Stara častiljiva velika slika zadnje večerje je visela na levi steni; na desni sta gledala na svoje brate naslednike sv. Frančišek in sv. Anton Padovanski. V sredi med njima je blizu okna stal vzvišen bralni oder, kjer je med obedom bral kak novinec berilo in evangelij ter življenjepis svetnika tistega dne. Sprudaj je stala jedilna miza za samostansko predstojništvo in starejše očete, na desni v kotu so se odpirala vrata v kuhinjo, skozi katera sta brata kuharja in pomočniki nosili jedila in pijačo, na levi in desni in zadaj ob stenah so stale jedilne mize za ostalo samostansko družino, očete, dušne pastirje, — med njimi nadarjenega mladega slikarja Blaža Mavriča, črnškega rojaka, priznanega kiparja Tolminca Dolinarja Gabrijela in glasbeno usposobljenega Brica Vincenija Vodopivca, stavbarja Lovrenca Orzonija, furlanskega rojaka iz Moše, brate rokodelce, delavce in novince.

Oče gvardijan je prišel posvet v latinsko molitvijo k sv. Duhu. Nato je kratko in jedrnatno razložil, kakšen namen in pomen ima zborovanje, in podelil besedo očetu Gelaziju.

policija nastopili pravočasno, hitro in odločno, bi bila nesreča in škoda gotovo veliko manjša. Zelo koristno bi bilo, da bi dolinska občina kupila lastno občinsko brigadno in v slučaju nesreče pomagala svojim občanom. Mislimo, da bi domači požrtvovalni može z občinsko brigadno veliko prej pogasili požar kakor mestni plačani gasilci.

Poroka

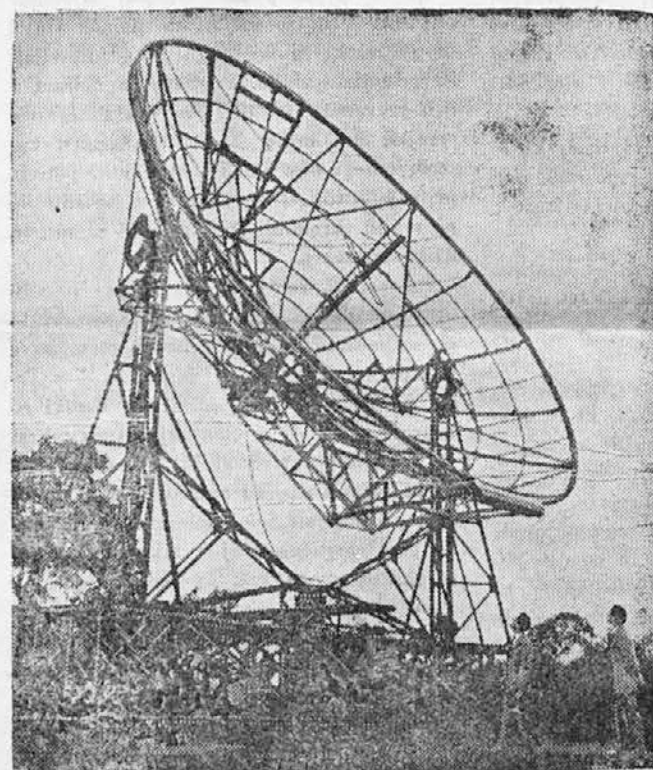
V sredo 24. oktobra sta se poročila v Trstu pri Sv. Antonu gđ. Senčar Sonja in g. Ivan Püchler. Gospo nevesto poznamo premnogi tržaški Slovenci, ker je uspešno vodila slovenske otroške vrte kar pet let. K poročni sv. maši, ki jo je daroval dolinski g. župnik, se je zbralo izredno veliko Slovencev. Pri izhodu iz cerkve so novoporečence pozdravili otroci iz najbližnjega mestnega vrta. Gospej Sonji in njenemu g. ženinu želimo obilo božjega blagoslova in sreče v družinskem življenju.

ZGORIŠKEGA

Premestitve

Pred časom smo poročali o premestitvi g. Breclja iz Standreža v Sovodnje. Danes pa poročamo, da je prišel na njegovo mesto v Standrež č. g. Hilarij Cotič. V Alojzijevežu so pa letos dobili novega prefekta in sicer č. g. Oskarja Simičiča, ki je prišel namesto č. g. Toneta Prinčiča, kateri je odšel za kaplana v Gradež.

Največji radijski daljnogled sveta

Največji radijski daljnogled sveta so izdelali člani fizikalnega laboratorija manchesterske univerze na poskusni postaji v Cheshire-u, po načrtih dr. J. A. Legga. S tem teleskopom sta dva angleška učenjaka odkrila in izmerila radijske valove, ki jih oddaja pet triljonoj milij od zemlje oddaljena meglica Andromeda. Učenjaka sta ugotovila, da so radijski valovi rabili za pot od meglice do zemlje 750.000 svetlobnih let. Preučevanje migljanja zvezd po radiu nam nudi dragocene podatke o vetrovih v vrhnih plasteh ozračja skozi katere morajo radijski valovi predno dosežejo zemljo.

Tvrška CITRUS

IMPORT - EXPORT

Lastnik Aleksander Goljevšček

TRST, Via Torrebiana 27

pošilja v Jugoslavijo darilne pakete in razno drugo blago pod zelo ugodnimi pogoji.

Elektronski stroj za ugotavljanje raka

V Združenih državah preskušajo elektronski stroj, ki bo lahko avtomatično odkrival rakaste celice. Če bo izpopolnjen, upajo, da bo stroj idealna praprava, s katero bodo lahko preventivno preiskali vse prebivalstvo Združenih držav, glede katerega obstoja sum, da se nagiba k zavratnim novotvorbam.

Stroj ne bo toliko služil kot pristno diagnostično sredstvo, temveč naj predvsem prihrani čas zdravnikom, medtem ko bo končna diagnoza raka prepuščena specialistu. Če bo izum odgovarjal napovedbam, bodo lahko z enim samim strojem pregledali na leto tkivo 24.000 oseb, česar bi en zdravnik samo z drobnogledom ne mogel nikdar napraviti.

Ustroj naprave temelji na znanem dejstvu, da se rakaste celice, če se jim dovaja posebno barvilo in jih obseva z ultravioletovalnimi žarki, bolj svetijo ali bolj fluorescirajo kot normalne celice pri istem postopku. Občutljiva elektronska cev lahko spremeni to bolj ali manj močno »svetlobo« celic v električni tok, ki požene posebno napravo, katera pokaže določene številke na kazalu. Te številke, ki jih določa bolj ali manj močan tok, odgovarjajo raznim vrstam celic. Sedaj še izpopolnjujejo napravo v tej smeri, da se bodo pojavile številke na kazalu samo takrat, kadar bo šlo za rakaste celice.

Pismo iz Žabnic

(Nadaljevanje in konec)

Ne bo nekoristno, ako nakratko omenimo nekaj negativnega, kar bo treba na Sv. Višarjah odpraviti. To prav gotovo ne prizadene naših bralcev; vendar bo pa dobro, da vsi vemo, kaj ni primerno za Sv. Višarje in se bomo tega vsi prav posebno izogibali. Veliko ljudi namreč pride na Sv. Višarje ne iz pobožnosti, ampak bolj zaradi turizma. O tem je pričala neprimerna obleka, kar se dogajalo posebno pri ženskah. Pretirano kratke hlače na Sv. Višarjah niso samo neprimerno oblačilo, ampak tudi razodevajo, da prizadete osebe nimajo prav nobenega čuta, kaj se ne spodobi pri romarski cerkvi. Kar je dopustno na drugih hriboh, to je neprimerno in neukusno na Sv. Višarjah. To bi že moral zdrav čut povedati. Če pa zdravega čutenja ni, v takem slučaju pa je bilo potrebno prizadetim zabraniti vstop v cerkev.

Drugo, kar večkrat ni bilo lepo na Sv. Višarjah pa so bili pijanci in posebno pijanke. Veliko romarjev se je upravičeno zgražalo nad onimi, ki niso poznali mere v pijači. V resnici je to velika sramota. Vsak, ki se čuti količkaj prizadetega, se bo moral poboljšati, in tudi pri drugih dobro uplivati, da se v bodoče romarji ne bodo več opotekali na poti domov s Sv. Višarji. Sicer so tudi v tem pogledu bili prizadeti bolj izletniki kot pa romarji; pravi romarji so se redkokdaj tako spozabili.

Višarsko svetišče je zopet zaprto. Višarski zvonovi ne vabijo več romarja iz doline. Kmalu bo snežena odeja pokrila višarski hrib. Naše srce pa ostane pri višarski Kraljici. Tja gori so na tisoče in tisoče romali naši predniki, in tudi danes mi vsi ljubimo višarsko Kraljico, se ji priporočamo in se ji zahvaljujemo za pomoč in varstvo.

Ko bodo topli žarki pomladanskega sonca zopet odnesli sneženo odejo s Sv. Višarji, in ko bo vsa okolica zopet posejana s tisoči cvetlic, takrat bomo zopet pohodili k Materi božji na Sv. Višarje, ji natrgali šopek gorskega cvetja in ga na njen oltar. Zopet bomo prepevali Njene pesmi, molili Njej na čast in imeli procesije z lučkami. Danes in vedno pa se bomo izogibali vsega, kar bi moglo razžaliti našo nebeško Mater.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Spisal dr. IVAN ČESNIK

Svetogorska pesem

P o v e s t

Nato je sv. Bernard v rjaski svetlobi izginil izpred njegovih oči.

Ko se je oče gvardijan zjutraj zgodaj prebudil, se ni obotavljal in ni več pomišljal. Poklical je očeta Gelazija in mu razodel svojo odločitev: »Skličen samostanski posvet jutri dopoldne ob devetih v refektoriju. Ob osmi uri bom bral sv. mašo za pravo razsvetljenje. Na sestanku boste poročali in stavili svoje predloge vi, oče Gelazij.«

»Prav rad to storim«, je odvrnil oče Gelazij, se poklonil in odšel v svojo celico, kjer je molil in razmišljal, kaj in kako naj govori svojim sobratom drugi dan.

Rumenokljuni kos je v kletki drobnil priučeno popevko: »Lepa si, lepa si, roža Marija!« Skozi odprto okno je donela v samostanski vrt, kjer jo je poslušal brat vrtnar Anton in brat čebelar Marko pri čebelnjaku.

Oče gvardijan je prihodnje jutro zbrano in goreče opravil daritev pete sv. maše z leviti pred glavnim oltarjem Marijinega

Na bralni oder je stopil orjaški dolgi menih in z močnim glasom in odlično zgovornostjo pripovedoval o prikazanju Mater božje na Skalnici in njenem vzvišenem naročilu, naj ljudstvo zida božjo hišo in jo prosi milosti. Pojasnil je, da smatra Urški-ni prikazen za resnično. Obrazložil je opis grgarskega kurata, vzornega duhovnika o Urški, obrazložil njeno pripoved o prikazni in naročilu v Grgarju in Čepovanu.

Nato je zastavil samemu sebi in celi samostanski družini vprašanje: »Ali vse dogodke zlasti pa Marijino naročilo opazujemo s prekrižanimi rokami ali posežemo v delo in pomagamo Urški in ustrezemo Marijini želji?«

»Menim, da se moramo odločiti za zadnje! Zakaj? — Naš red je od svojega početka vneto častil Mater božjo. Zgled nam je dal naš oče sv. Frančišek. Po Mariji je prejel milost, da je skrito lepoto sv. uboštva, sv. revščine gledal in občutil tako popolnoma, da se je njegova zaveza duša z njo poročila in je postala zvezda vodnica njegovega življenja ter je sklenil: »Jaz mali brat Frančišek hočem hoditi po življenjskem potu in za revščino našega najsvetejšega gospoda Jezusa Kristusa in njegove sv. Matere ter ostati temu zvest do smrti.«

Drugi vzorniki našega očeta nas uče isto. Sv. Anton Padovanski je neizmerno častil presveto Devico. Nič manj je ni slavil sv. Bernardin Sienski, ki si je prislužil kot pridigar priimek »nebeška trombas«.

In naši predniki v tem samostanu so cerkev posvetili Devici Mariji. Za lenuhe v božji službi in v službi krščanskega ljudstva bi nas lahko smatrali, če bi v tako važni stvari molčali in posnemali mutastega psa.

Ljudstvo bo pričelo romati na Skalnico. Ubožno je postalo. Turške vojske, kmečki upori, kobilice, slabe letine so ga strle. Ne more več romati daleč v Rim, Loreto, v Kompostelo k sv. Jakobu, v Cahe in Kelmorajn. Le na bližnja božja pota more še hoditi: k Gospe Sveti, k Sveti Krv, na Sv. Višarje, na Barbano, na Staro goro nad Čedadom, v Vipavski Log, že težko na Trsat.

Zdaj se pa odpirajo vrata za novo božjo pot, katero želi sama Nebeška Kraljica. Izbrata si je preprosto pastirico, pobožno, nedolžno, čisto deklico za svoje orodje. Vedno je rada izvrševala svoje načrte po nizkih in preprosti ljudih, kakor Zveličar, ki je neuke ribiče izbral za apostole. Po preprosti pastirici naroča ljudstvu, naj ji zida božji hram in jo prosi milosti.

Mi sinovi sv. Frančiška vodimo tretji red. Po tej ustanovi našega očeta in s pridiganjem po deželi in z osebnim vplivom bomo pripomogli Marijini želji do zmage.

Se nekaj se mi zdi važno povdariti. Protestantom čim več pririzencev. Ali ne želi Presveta Devica božjepotne cerkvice na Skalnici morda prav zato, da bi vabila k sebi na goro verno ljudstvo, da ga posveti, poplemeniti in ohrani zvesto katoliški veri?

In naš red naj stoji v tako važni zadevi in tako težkem času velikih preizkušenj ob strani in ne stori ničesar v Marijino in božjo čast?

Ne! Že pregovor pravi: Čič ne da nič. Zdaj je čas dela, čas borbe. Brez borbe ni zmage. Per aspera ad astra! Po težavah k našim jasnim, svetlim ciljem! In vse to pod Marijinim vodstvom.

Presveto Devico bomo prosili, da našim šibkim močem prilije olja delavnosti, hrbtenosti in navdušenja. Tako jo bomo prosili, kakor je zapisano v breviju za njen karmelski praznik: »Presveta Marija, pomagaj revnim, podpiraj potrebne, sprejmi prošnje, prosi za ljudstvo, posreduj za njega, za duhovnike; naj čutijo vsi tvojo pomoč, ki posvečuje tvojo slovesni spomin.«

(Nadaljevanje)